

ЗВІТ щодо виконання програми

«ЕФЕКТИВНА АДАПТАЦІЯ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ДО НАВЧАННЯ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»

З метою підвищення рівня адаптації першокласників до шкільного навчання в умовах Нової української школи розроблено програму під назвою : «Ефективна адаптація першокласників до навчання в умовах Нової української школи».

Завдання програми:

- підвищити рівень мотиваційної готовності до школи;
- зняти емоційне і м'язове напруження у дітей;
- навчити дітей навичкам ефективного (вербального і невербального) спілкування ;
- дослідити та підвищити рівень пізнавальної сфери (пам'яті, уваги, мислення, уяви);
- розвивати велику та дрібну моторику дитини;
- формувати довільність поведінки дітей, усвідомити та прийняти правила за якими працює клас.

Віковою групою було визначено дітей віком 6-7 років.

Програма містила в собі 12 занять, тривалістю 30 хвилин.

Очікувані результати після виконання програми:

- формування мотиваційної готовності учнів до умов Нової української школи;
- формування навичок ефективного (вербального і невербального) спілкування;
- формування високого рівня (в залежності від індивідуальних особливостей кожного учня) пізнавальної сфери;
- формування адекватної самооцінки у учнів та її підтримання.

Період входження дитини в шкільне життя є періодом соціально- психологічної адаптації до нових умов. Цей процес супроводжується певними змінами в емоційному стані дитини (зростанням внутрішньої напруженості, підвищенням тривожності, зниженням самооцінки, тощо). Тому проблема адаптації дітей до школи актуальна і потребує особливої уваги. Прояви дезадаптації виражаються в низькому рівні засвоєння навчальної програми, проблемах поведінки, труднощах у налагодженні контактів із вчителями й однолітками.

Протягом вересня та жовтня з учнями перших класів проводились заняття націлені на підвищення рівня адаптації до шкільного навчання в умовах Нової української школи. У відносно сприятливих умовах навчання психологічна напруга звичайно починає зменшуватися через 1,5 – 3 місяці. Емоційне самопочуття, самооцінка стабілізуються, навчальна діяльність стає продуктивною, зникає внутрішня напруга. Діти із задоволенням ходять до школи, виконують завдання та вимоги учителів і батьків. Але в деяких учнів цей процес сильно затягується. Іноді в перший рік навчання повноцінна адаптація так і не відбувається. Треба зазначити, що це не завжди супроводжується

явними ускладненнями у засвоєнні шкільної програми й може проходити на тлі високої успішності.

Для дослідження використовувались наступні методики:

- Проективний тест особистісних відносин, соціальних емоцій і ціннісних орієнтацій “Будиночки”;
- Діагностика пам’яті «Інопланетянин» «Кольори»;
- Графічний диктант, розроблений Д. Б. Ельконіним;
- Проективна методика «Мій клас»;
- Карта адаптації першокласників, яка заповнювалась класним керівником.

Отримані результати проаналізовано та узагальнено.

У відсотковому відношенні аналізуючи карту адаптації маємо наступні результати.

1-А 27 учнів (1 на сімейній формі навчання)

	Кількість учнів у %, які не мають труднощів	% учнів, які зазнають найбільше труднощів	% учнів, які мають незначні труднощі
Адекватно спілкується:	92%	0%	8 %
а) з учителем			
б) з однокласниками	92%	0%	8%
Виявляють цікавість до навч. діяльності	92%	0%	8%
Виконують організаційні вимоги	85%	0%	15%
Легко включаються в роботу	54%	15%	31%
Керують увагою	46%	15%	39%
Легко переключаються в діяльності	42%	19%	39%
Виявляють пізнавальну активність	88%	0%	12%

Сприймають матеріал з 1-2 пояснень	58%	15%	27%
Додержуються вказівок вчителя	77%	19%	4%
Зберігають працездатність до кінця занять	69%	4%	27%
Регулюють свою поведінку	77%	23%	0%
Адекватно реагують на невдачі	85%	15%	0%
Проявляють самостійність у виконанні завдань	65%	27%	8%
Прагнуть довести завдання до кінця	73%	27%	0%
Учні 1-А класу			
Мають ознаки млявості, позіхання.	Мають 58% учнів.	У 42% учнів ознаки відсутні.	
Можливі прояви скутості, тривожності, напруженості	Мають 8% учнів.	У 92% учнів ознаки відсутні.	

Аналіз результатів проєктивної методики «Будиночки» виявив наступні результати :

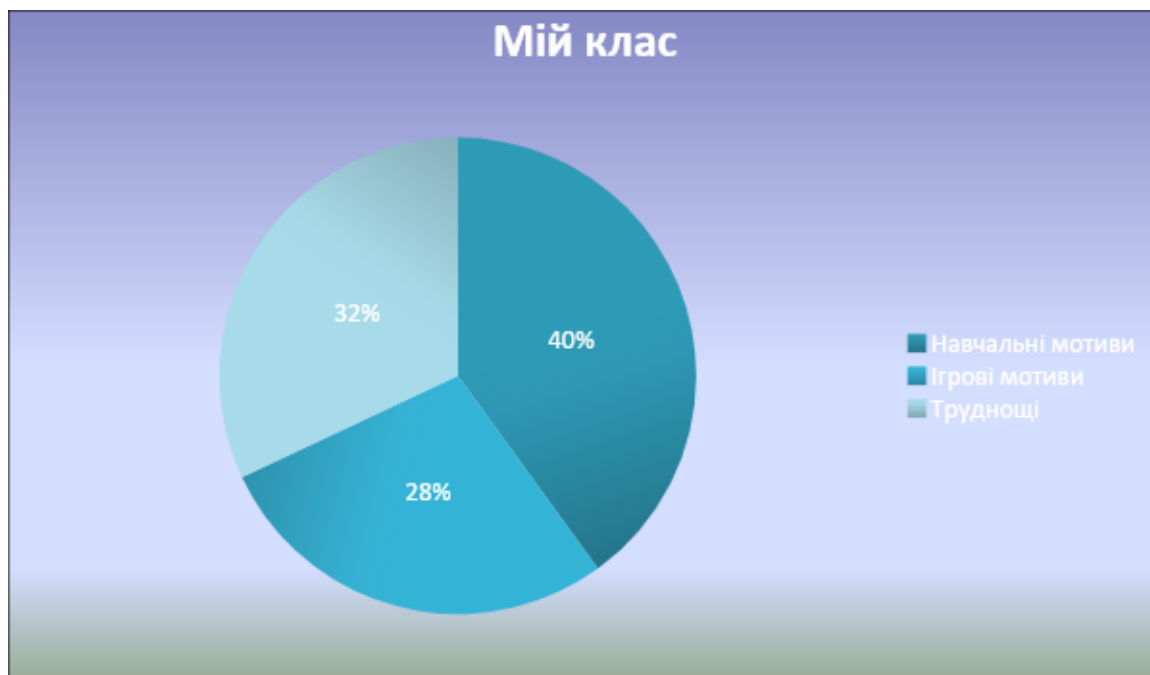

Оптимальну працездатність зберігають 79 % учнів, які відрізняються бадьорістю, здоровою активністю, готовністю до енерговитрат. Навантаження відповідають можливостям. У 21 % учнів компенсується стан втоми. Самовідновлення оптимальної працездатності відбувається за рахунок періодичного зниження активності. Необхідна оптимізація робочого ритму, режиму праці та відпочинку.

Результати діагностики пізнавальної сфери подано в таблиці:

Об'єкт діагностики	Рівень розвитку		
	Високий	Середній	Низький
Зорова пам'ять «Інопланетянин»	56%	36%	17%
Слухова пам'ять «Кольори»	50%	50%	0%
Орієнтація у просторі	24%	57%	19%
Образні уявлення та логічні зв'язки	10%	42%	48%

Аналіз методики «Мій клас» виявив, що 40 % першокласників зберігають благополучну соціально-психологічну позицію. Ігрові мотиви навчальної діяльності переважають у 28 % учнів, та 32 % мають труднощі адаптації до перебування в класному колективі та встановлення емоційних зв'язків з однокласниками.

Висновки

Аналізуючи результат перебігу адаптаційного процесу, маємо наступні результати: більше половини учнів мають ознаки млявості та низький рівень розвитку логічних операцій. 40 % учнів 1-А не мають труднощів у перебігу адаптаційного процесу, не відчувають тривожності, у 28 % переважають ігрові мотиви навчальної діяльності, у 32% незначні труднощі.

Один учень має значні проблеми в контролі емоцій та поведінки, через це не виконує завдання. Він направлений на консультацію до спеціалістів Інклюзивно-ресурсного центру.

Подальша робота з учнями, котрі виявили низькі показники націлена на проведення корекційних занять, з метою розвитку пізнавальних можливостей (пам'яті, уваги, уяви, мислення), підвищення самооцінки учнів; спостереження за поведінковими процесами на уроці, за взаємодією з однокласниками та вчителем на перерві. Враховуючи результати діагностики, для розробки психолого-педагогічної стратегії адаптації дітей до навчання у школі та на основі індивідуального підходу надані наступні рекомендації:

Вчителю :

1. Під час навчально-виховного процесу особливу увагу приділяти дітям «групи ризику» (за результатами тестування).
2. Враховувати отримані дані про стан здоров'я дітей при розсаджуванні та фізичних навантаженнях з метою подальшого його збереження.
3. Провести індивідуальні та групові консультації для батьків з проблем навчання, соціалізації, тощо.

Батькам:

1. Приділяти дитині якомога більше часу. Спілкуватися з нею, грати, обговорювати події, малювати, частіше цікавитись її думкою з приводу чогось.
2. Поважати і приймати дитину такою яка вона є, не порівнювати з іншими дітьми, не нав'язувати їй прикладів.
3. Допомогати дитині розвивати дрібну моторику м'язів руки . Для цього необхідно багато вирізати, малювати, зафарбовувати, складати невеликі за розміром деталі, зображення тощо.
4. Забезпечувати дотримання режиму дня.
5. Привчати до самостійності і відповідальності.
6. Підтримувати у дитини впевненість у своїх силах, високу самооцінку. Заохочувати найменші успіхи в навчанні й поведінці.

Психологу:

1. Провести корекційно-розвивальну роботу з дітьми, у яких є труднощі в адаптації до умов навчання у школі.
2. Провести розвивальні заняття з метою підвищення психологічної, соціальної адаптації дітей до шкільного навчання.
3. З метою аналізу ефективності психологічного супроводу адаптації першокласників провести вторинну діагностику наприкінці навчального року (квітень).